

מיכל בקי - "כייסת"

"המח שלי צלול כמו ים זך,

אני בחיי אני,

צועדת לאורך פרזדור ארוך ולבן,

משחקת עם אש, עם מים, עם חול,

גוררת את הלא מודע הביתה",

חדוה הרכבי, מתוך מיגו.

יחסי הגומלין בין הכתם לבין היווצרות הצורה והולדת הדימוי מהווים מוטיב מרכזי ביצירתה של מיכל בקי. כאמנית שאינה עובדת על פי דימוי מנחה מקדים, אופן פריצת הדימויים לתוך עבודותיה הוא עניין מרתק והם מהווים פוטנציאל לחקירה פסיכואנליטית.

בהתייחס לעבודותיה הקודמות, בתערוכה זו יש לגוף נוכחות בולטת במיוחד: צורות שהופכות למחברים של גוף, חלקי גוף השלובים זה בזה, רגליים מבצבצות הסבוכות אחת בשנייה, פלגי גוף תחתון. הגוף עצמו עטוף, חגור בחגורה, בדומה לעבודות אחרות, בהן דימויי ראש עם סרט, עטופים ומהודקים.

והיד, מה היא רוצה ומה כוונתה? האם היא מושטת לקחת, לקבל, ללקט דבר מה או זו יד הכמהה למגע, לליטוף, או אולי משמשת בכלל לסימון, כאמצעי תקשורת אילם. מיכל בקי אינה עובדת בסדרות, על כן החופש שהיא נוטלת לעצמה (ונראה שהוא הכרחי עבורה כדי ליצור) מסייע לה לברוא בכל פעם מחדש ציור רענן עם דימויים נבדלים וצבעוניות שונה, המאתגרים את הצופה הזקוק, לכאורה, לתמונת עולם קוהרנטית וסדורה. עבודותיה אינן מתמסרות בקלות: הצבעוניות, לעיתים, עזה וקונטרסטית, הדימויים – אניגמטיים, אינם פשוטים לעיכול ומעוררים אי שקט, הקומפוזיציות בלתי צפויות. נראה שבקי נהנית לנסות, להרחיב או לפרום את הגבולות ולתעתע, להשתעשע, לקרוץ, לחשוף טפח ולהסתיר טפחיים, לפתוח חרך הצצה ולנעול אותו, אינה משחררת פרטים, מעוררת סקרנות כדי לשמור את הסקרנות גם לעצמה.

הדואליות המתקיימת בעבודותיה בין המרכיבים השונים מטעינה אותן בדרמה ומתח: תכנים אישיים, פנימיים, תת-הכרתיים אל מול מודעות רבה לשפה הציורית, להגשה מדויקת ומהוקצעת, ציור רווי בתשוקה וארוטיות לצד איפוק ועידון, מעברים מהטראגי והקודר לקומי והגרוטסקי, הצגת הקטוע והפגום עם האסתטי וההרמוני, ליטוש וחספוס, היכולת להבחין במקרי ובמזדמן ולהשתמש בו כאילו היה מתוכנן.

מיכל בקי פועלת שנים רבות תוך נאמנות עקבית לעצמה ולאמנותה בלי להיות משויכת לזרם אמנותי כזה או אחר. יצירתה היא קול ייחודי, מופנם אך מלא עוצמה וספוג בהרהור ויחידתיות.

יאיר שולביץ, אוצר